

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6Pc/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823201555
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823201555.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci navrhovateľa A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. C. XXX/XX, D. E. F., toho času bytom G. XXX/X, D. E. F., proti odporcovi H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. C. XXX/XX, D. E. F., toho času bytom I. J. I. XX XK. X, XX XXX G. L. M. N. I., O., o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

M e n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/74/202-39 zo dňa 02.07.2020, a to tak, že sa zvyšuje výživné na A. B., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 200,- eur na sumu 300,- eur mesačne začínajúc dňom 08.08.2023, ktoré výživné je odporca povinný uhrádzať vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľa.

Dlžné výživné za obdobie od 08.08.2023 do 30.11.2023 v sume 455,- eur je odporca p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi do 14 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom podaným na tunajší súd dňa 08.08.2023 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zvýšil výživné odporcu zo sumy 200,- eur na sumu 400,- eur. V návrhu uviedol, že rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 6P/74/2020 bol odporca zviazaný platením výživného vo výške 200,- eur mesačne. Vzhľadom k tomu, že bol prijatý na štúdium na L. fakulte so sídlom v P. Q. R. D. H., podstatným spôsobom sa mu zmenila jeho životná situácia. Vzrástli tiež výdavky v spoločnej domácnosti, v ktorej žije s matkou a dvoma súrodencami. Životné náklady stúpili aj s ekonomickou situáciou a s tým spojeným sústavným zvyšovaním cien potravín a služieb.

2. Odporca sa pojednávania nezúčastnil, vo veci sa nevyjadril. Súd doručoval súdne písomnosti odporcovi na známu adresu v cudzine prostredníctvom príslušného dožiadaného orgánu v Španielku s tým, že zásielku sa nepodarilo odporcovi doručiť.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, výsluchom svedkyne O. B., oboznámením sa s rodným listom navrhovateľa, lustráciou v Sociálnej poisťovni, lustráciou v bankách, správou Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Dopravného inšpektorátu, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 6P/74/2020 a z neho rozsudku zo dňa 02.07.2020, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5Pc/11/2020 a z neho rozsudku zo dňa 10.03.2020, potvrdením Q. R. D. H., L. S. A. A. D. P. o návšteve školy a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav veci:

4. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/74/2020 - 39 zo dňa 02.07.2020 bolo zmenené výživné určené rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 9P/342/2012 zo dňa 16.05.2013 a to tak, že sa zvyšuje výživné na mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 100,- eur mesačne, na sumu 200,- eur mesačne, začínajúc dňom 01.05.2020. Podľa odôvodnenia rozsudku otec sa dlhodobo zdržiaval v zahraničí, jeho príjem sa súdu nepodarilo zistiť. Súdu neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by otcovi bránili v zahraničí pracovať a dosahovať príjem. Súd prihladal i na to, že otec sa o mal. dieťa žiadnym spôsobom nezaujímal, nekontaktoval ho a voči maloletému si neplnil ani vyživovaciu povinnosť. Starostlivosť o mal. dieťa a jeho potreby bola v celej miere na matke.

5. Na tunajšom súde sa viedlo pod sp. zn. 5Pc/11/2020 konanie o zvýšenie výživného na brata navrhovateľa, G. B.. Súd rozsudkom zo dňa 10.03.2020 zmenil rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 9P/342/2012-62 zo dňa 16.5.2013 vo výroku o výživnom pre navrhovateľa G. B., nar. XX.X.XXXX tak, že toto výživné zo strany otca navrhovateľa H. B., nar. XX.X.XXXX zvýšil zo sumy 100,- eur na sumu 300,- eur mesačne počnúc dňom 26.5.2020. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že aj v čase uvedeného konania bola súdu známa adresa odporcu v zahraničí, kde mu boli doručené všetky potrebné listiny. Vo veci bolo vykázané doručenie. Odporca sa v zmysle pokynu zo strany súdu nevyjadril, na návrh a priložené listiny nereagoval.

6. Z predloženého rodného listu vyplýva, že navrhovateľ sa narodil dňa XX.XX.XXXX z otca H. B., nar. XX.XX.XXXX a matky O. B., nar. XX.XX.XXXX.

7. Z lustrácie Sociálnej poisťovne bolo zistené, že odporca nie je zamestnaný na území Slovenskej republiky, nepoberá dávky z dôchodkového, nemocenského, úrazového poistenia, ako ani z poistenia v nezamestnanosti.

8. Podľa lustrácie v bankách odporca má evidovaný účet v F. H., K. s účtovným zostatkom ku dňu 14.08.2023 vo výške 2,57,- eura.

9. Zo správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Okresného dopravného inšpektorátu vyplynulo, že odporca nie je v evidencii motorových vozidiel vedený ako držiteľ, ani ako vlastník motorového vozidla.

10. Zo správy Geodetického a kartografického ústavu v Bratislave je zrejmé, že k zadaným kritériám neboli zistené žiadne záznamy, nenašla sa nehnuteľnosť, ktorej by bol odporca vlastníkom alebo spoluvlastníkom.

11. Podľa potvrdenia Q. R. D. H., L. fakulty so sídlom v P., navrhovateľ je študentom X. ročníka C. stupňa dennej formy štúdia. Štandardná dĺžka štúdia je 3 roky.

12. Navrhovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že návrh na zvýšenie výživného podal z toho dôvodu, že doterajšie výživné tak ako bolo určené súdom už nepostačuje na úhradu jeho bežných potrieb. Od septembra tohto roku bol prijatý na štúdium na L. fakulte so sídlom v P., v dôsledku čoho podstatným spôsobom vzrástli jeho mesačné výdavky. Počas týždňa býva v študentskom domove, za ktorý mesačne uhrádza 80,- eur. V priemere mesačne vynaloží 200,- eur za stravu počas štúdia. V súvislosti so začiatkom akademického roka si musel zakúpiť študijné pomôcky, zošity, písacie potreby, študijnú literatúru. V priemere uhradil na tento účel zatiaľ cca 50,- eur. Do školy cestuje z miesta bydliska autobusom. Má zľavnené cestovné, ako študent uhrádza 2,- eurá z miesta bydliska z D. E. F. do P. a 2,- eurá naspäť s tým, že domov chodíva každý víkend. V mieste štúdia, v P., sa presúva MHD, za ktorú zaplatí mesačne od 5 do 10,- eur. Ďalšie výdavky má ešte na stravu, hygienické potreby, oblečenie, obuv cca mesačne 150,- eur. Lieky neužíva žiadne. Navštevuje posilňovňu, má zakúpených 10 vstupov za 16,- eur. Má mobilný telefón s mesačným paušalom 20,- eur. Vreckové 50,- eur na mesiac mu dáva mama. V mieste bydliska býva v spoločnej domácnosti s mamou, dvomi súrodencami s tým, že starší brat G. študuje na vysokej škole. Mladšia sestra G. je žiačkou základnej školy. Predpokladá, že mesačné inkaso za bývanie činí cca 400,- eur. Pôžičku nespláca žiadnu. Momentálne nemá žiaden príjem, ani z brigády, ani zo štipendia. O otcovi nemá žiadne správy už viac ako 10 až 15 rokov. S rodinou sa žiadnym spôsobom nekontaktuje. Neuhrádza ani naposledy určené výživné. Na všetky výdavky mu finančné prostriedky poskytuje mama.

13. Svedkyňa, matka navrhovateľa, vypovedala, že spolu so synom a jeho starším bratom a mladšou sestrou žijú v spoločnej domácnosti. Bývajú v trojizbovom byte, za ktorý mesačne uhrádza nájomné a inkaso 438,- eur. Pracuje v A. O. vo D. E. F. z čoho má príjem cca v priemere 1.200,- eur mesačne v čistom. Poberá tiež rodinné prídavky na 3 deti a daňový bonus na tri deti. Pracuje aj pre záchrannú službu P., z čoho má v priemere mesačne príjem 140,- eur. Žiaden iný príjem nemá. Obaja synovia študujú na vysokej škole. A. začal študovať od septembra 2023, je v I. ročníku s tým, že štúdium bude trvať 5 rokov. Poberá náhradné výživné na syna G. vo výške 300,- eur a náhradné výživné na A. vo výške 200,- eur mesačne. Uhrádza nájomné a inkaso vo výške 438,- eur, internet 18,- eur, družina pre dcéru 15,- eur mesačne, platí cestovné pre seba do práce 25,- eur, pre dcéru 20,- eur, kredit pre seba 15,- eur, pre dcéru 5,- eur. Užíva lieky, za ktoré v priemere mesačne dopláca 40,- eur. Uhrádza kartičku na mlieko pre dcéru vo výške 10,- eur. V mesiaci júl, august mala mimoriadne výdavky spojené so začiatkom školského roka, kedy pre dcéru kupovala potrebné pomôcky do školy, tiež oblečenie. Pre A. uhradila za 3 mesiace poplatok za internát vo výške 240,- eur, za študentskú kartu 30,- eur. Za paušál na telefón pre A. platí 20,- eur mesačne, cestovné do P., cesta tam aj späť vychádza cca 5,- eur. V súvislosti s tým, že počas akademického roka býva syn na internáte, zakúpila mu zariadenie do internátnej izby, a to paplón, vankúš, obliečky, panvicu, hriankovač, nové oblečenie, tenisky, bundu, s čím mala značné výdavky. Uviedla, že nastúpila na pedagogickú fakultu do L., nakoľko si chce zvýšiť kvalifikáciu. Uhradila školné za celý rok 860,- eur, zápisné 30,- eur, preukaz 20,- eur a tiež cestovné každý víkend 6,- eur. Za knihy, zošity, pomôcky v súvislosti s nástupom na štúdium vynaložila 50,- eur. Na A. jej vznikajú mesačne výdavky na internát 80,- eur, paušál na telefón 20,- eur, cestovné 20,- eur, hygienu 50,- eur, stravu cca 200,- eur, oblečenie 100,- eur, obuv 100,- eur mesačne, posilňovňa 20,- eur mesačne, na voľnočasové aktivity v priemere 50,- eur mesačne. Uvedené výdavky uhrádza sama s tým, že časť je hradená z náhradného výživného, z rodinných prídavkov a daňového bonusu. Otec detí sa žiadnym spôsobom s rodinou nekontaktuje. Nemajú o ňom žiadne správy. Nevedia kde sa zdržiava, aké sú jeho osobné, zárobkové, majetkové pomery. V minulosti na sociálnej sieti bola fotografia, z ktorej je zrejme, že otec má zrejme ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Vzhľadom k značným výdavkom, ktoré má, nezvláda uhrádzať pre všetky deti výdavky spojené s uspokojovaním ich potrieb v plnej výške.

14. Súd vec takto právne posúdil.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

18. V zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

21. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. V každom prípade musí ísť o podstatnú zmenu trvalejšej povahy oproti poslednej úprave výživného. Pri určení, resp. zmene výživného súd skúma situáciu na strane oprávneného aj povinného. Na strane

povinného sú to v prvom rade jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností; na strane dieťaťa je potrebné prihliadnúť na jeho oprávnené potreby s ohľadom na vek, zdravotný stav, záujmy a tiež na výšku výživného, ktoré poskytuje druhý rodič. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Na strane oprávneného u školopovinných detí je takouto zmenou aj vyšší vek a prechod na iný stupeň školskej dochádzky.

22. V danom prípade dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa je čiastočne oprávnený. Súd zvýšil výživné na navrhovateľa zo sumy 200,- eur na sumu 300,- eur mesačne, začínajúc dňom 08.08.2023, t. j. podaním návrhu. Zmena pomerov nastala v tom, že od poslednej úpravy výživného uplynulo 3 a pol roka. Navrhovateľ bol v čase poslednej úpravy výživného študentom X. ročníka strednej školy a toho času je študentom vysokej školy, v dôsledku čoho nepochybne podstatne vzrástli výdavky spojené s uspokojovaním jeho základných potrieb. Navrhovateľ uviedol, že má pravidelné mesačné výdavky na ubytovanie v študentskom domove 80,- eur, na stravu 200,- eur, na cestovné z miesta bydliska do školy cca 16,- eur, za MHD 5 – 10,- eur, na hygienické potreby, oblečenie, obuv cca 150,- eur, na paušál 20,- eur, ďalej má výdavky v súvislosti s návštevou posilňovne za 10 vstupov 16,- eur, ako aj nepravidelné výdavky na školské potreby a pomôcky. Tieto výdavky súd vzhľadom na vysokoškolské štúdium navrhovateľa považoval za primerané a odôvodnené.

23. Odporca v čase posledného rozhodnutia súdu žil v Španielsku, súd nemal vedomosť o jeho príjmoch a výdavkoch. Vyživovaciú povinnosť si neplnil. Odporca má preukázateľne 2 vyživovacie povinnosti.

24. Matka navrhovateľa je zamestnaná v A. O. D. D. E. F. s výškou príjmu 1.200,- eur a pracuje v tiež v T. A. P. s výškou priemerného príjmu 140,- eur. Poberá prídavky na 3 deti a daňový bonus.

25. Pri rozhodovaní o výživnom je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať, teda nie príjem, ktorý fakticky dosahuje. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity.

26. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.02.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018, v ktorom sa uvádza, že pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce.

27. Z internetovej stránky U. súd zistil, že minimálna mzda v Španielsku v roku 2023 činí cca 1.166,70,- eura. Priemerná čistá mzda v Španielsku sa pohybuje na úrovni 1.734,- eur mesačne, pričom tento údaj je zverejnený na internetovej stránke <https://sk.wikipedia.org/>.

28. Súd pri výpočte výživného vychádzal z potenciality príjmov odporcu, nakoľko odporca žije dlhodobo v Španielsku, jeho skutočný príjem súdu nie je známy, pričom neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by mu bránili pracovať a dosahovať príjem. Súd na výpočet výživného aplikoval odporúčaciu tabuľku používanú v aplikačnej praxi v Českej republike, vzhľadom na podobnosť právnej úpravy. V zmysle tejto tabuľky výška výživného by sa mala pohybovať pri dvoch vyživovacích povinnostiach k deťom vo veku 16 a viac rokov v rozsahu 18 % z čistého mesačného príjmu povinného rodiča. Priemerná čistá mzda v Španielsku podľa zistení súdu činí 1.734,- eur a súd má za to, že tento príjem by mohol odporca dosahovať. Vychádzajúc z predpokladaného príjmu odporcu ho súd zaviazal platením výživného vo výške 300,- eur mesačne. Pri takto určenej výške výživného sa otec bude podieľať na úhrade nákladov navrhovateľa cca vo výške 60 %, pričom zohľadnil aj skutočnosť, že povinnou osobou vo vzťahu k nároku navrhovateľa na výživné je aj jeho matka, keďže obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov.

29. S prihliadnutím na odôvodnené výdavky navrhovateľa spojené s uspokojovaním jeho základných životných potrieb a s vysokoškolským štúdiom, s poukazom na potenciálne zárobkové možnosti

odporcu, je súd toho názoru, že je v možnostiach a schopnostiach odporcu podieľať sa na úhrade potrieb navrhovateľa sumou 300,- eur, preto súd v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol.

30. Dĺžné výživné za obdobie od 08.08.2023 do 30.11.2023 súd vypočítal ako rozdiel medzi zvýšeným výživným za uvedené obdobie a výživným, ktoré bol odporca povinný uhrádzať v zmysle poslednej úpravy výživného vo výške 200,- eur. Za mesiac august 2023 bol odporca povinný hrať alikvotnú časť zvýšeného výživného za 24 dní od (100,- eur : 31 dní x 24 dní = 77,42,- eur). Za mesiace september až november dĺžné výživné činí 300,- eur (3 mesiace x 100,- eur). Odporcovi vzniklo dĺžné výživné za uvedené obdobie vo výške 377,42,- eura, ktoré je povinný uhradiť navrhovateľovi do 14 dní od právoplatnosti rozsudku. Uvedenú lehotu na plnenie súd poskytol odporcovi zohľadniac výšku dĺžného výživného.

31. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v určenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.